

Zaborovets A.P.
senior professor NTUU «KPI»
Koval A.O.
student FMM NTUU «KPI»

METHODS OF ASSESSING THE VALUE OF BRAND

In this article reviews methods of brand valuation of their ordering. It should be noted that the brand value – the ratio of direct and indirect estimates. In turn, divided into direct method and the total cost method to assess the information rather than directly to primary and secondary.

Keywords: evaluation of brands, brand valuation, brand value

Клименко О.В.
к.ф.-м.н., доцент НТУУ «КПІ»

ПРО ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ПІД ТРЬОМА КУТАМИ ЗОРУ

Досліджений податок на додану вартість (ПДВ) під трьома кутами зору. З одного боку, ПДВ – це надбавка 20% до фактичної собівартості плюс прибуток, з другого боку, ПДВ – це 16,(6)% від обсягу реалізованої продукції, з третього, ПДВ – це 20% від доданої вартості.

Ключові слова: ПДВ, податковий кредит, податкові зобов'язання, додана вартість.

Вступ. У багатовіковій історії людства податок на додану вартість (ПДВ) – порівняно новий вид податку. Система ПДВ розроблена у Франції в 1954 р. економістом М. Лорс. Економіка повоєнної Франції дуже непогано виглядала на фоні інших напівзруйнованих європейських економік, а соціалістичний ухил внутрішньої політики потребував грошей для фінансування різних соціальних програм. Керівництво Франції дійшло висновку, що французи живуть настільки добре, що рівень споживання всіх матеріальних благ не надто залежить від цін на них, а тому можна ввести такий собі акциз на все – ПДВ.

ПДВ – це податок багатих країн, де люди заробляють помітно більше, ніж їм за встановлених традицій і пануючих у суспільстві уявлень про добробут потрібно на прожиття, а «надлишок» відкладають у різні форми заощаджень. За таких умов введення «надбавок для бюджету» зменшує лише рівень заощаджень, але майже не впливає на рівень споживання, тобто попит на товари й послуги, і, відповідно, не стане перешкодою розвитку виробництва, а скарбницю поповнює.

У кінці 60-х – початку 70-х рр. ХХ ст. ПДВ набув широкого поширення у країнах Європи і дещо пізніше – в країнах Азії, Африки і Латинської Америки. Нині податок на додану вартість стягується майже у 80-ти країнах, серед яких практично всі промислово-розвинуті країни. Поряд з цим слід зазначити, що даний податок й досі не запроваджений у таких країнах як Австрія, Швейцарія, США. У кінці 80-х – на початку 90-х рр. ПДВ було введено в країнах Східної Європи (Болгарія, Угорщина, Польща, Румунія, Словаччина, Чехія), а також у деяких країнах СНД (Білорусь, Казахстан). В Україні і Росії ПДВ введено в 1992 р.

У США практикують концептуально близький, але дещо відмінний податок – з продажів. За своєю економічною суттю це – також «бюджетна надбавка», але стягується він лише одного разу – при кінцевому, як правило, роздрібному, продажу. Такий порядок справляння податку не тільки не обтяжує облік, не викликаючи необхідності «тягнути» його, як ПДВ (який, зрештою, теж сплачує кінцевий споживач), усіма паперами, наприклад, від видобутку кремнію і аж до продажу телевізору, а й позбавляє підприємця не дуже приємного обов'язку фактично кредитувати бюджет на стадіях усіх «проміжних» продажів у сподіванні колись таки відловити того «кінцевого» споживача, який «заплатить за все». Отже, американський податок із продажів в усіх відношеннях краще відповідає ідеології «податку на споживання», водночас, як, порівняно з ним французький ПДВ більшою мірою виглядає «податком на виробництво».

ПДВ – це непрямий податок, що є частиною новоствореної вартості, яка утворюється на кожному етапі виробництва або обігу, його сума входить до продажної ціни на товари (роботи, послуги) і сплачується кінцевим споживачем, а також потребує менших зусиль для перевірки правильності нарахувань та статусу платників. ПДВ як непрямий податок є ціноутворюючим і має тим більший вплив на загальний рівень цін в державі, чим вище ставка податку та обсяг товарів, робіт та послуг, що входить до об'єкту оподаткування.

В Україні, як і в багатьох інших країнах світу, ПДВ є основним джерелом формування доходної частини Держбюджету, і як загальнодержавний податок направляється на забезпечення вирішення задач соціально-економічного розвитку України, фінансування бюджетної сфери, підвищення життєвого рівня населення, у тому числі здійснення соціальних виплат малозабезпеченим верствам населення.

Постановка завдання. Мета статті – дослідження під трьома кутами зору податку на додану вартість (ПДВ). З одного боку, як надбавку 20% до фактичної собівартості плюс прибуток, з другого боку, як 16,(6)% від обсягу реалізованої продукції, з третього, як 20% від доданої вартості.

Результати дослідження. В Україні ПДВ був запроваджений Декретом Кабміну про ПДВ [1]. З 1.10.1997 р. порядок нарахування і сплати ПДВ регламентується Законом про ПДВ [2], який втратив чинність з 1.01.2011 р. З 1.01.2011 р. порядок нарахування і сплати ПДВ регламентується Податковим кодексом [3], який базується на основних принципах побудови цього

податку, зокрема, Директиви Ради 2006/112/ЄС від 28.11.2006 р. про загальну систему ПДВ.

Згідно з чинним законодавством ПДВ є податком на споживання товарів (робіт, послуг) на митній території України і платником його виступає кожний суб'єкт (юридична або фізична особа), який є споживачем цих товарів (робіт, послуг), незалежно від факту походження товарів. При цьому особи, за умови реєстрації них платниками ПДВ, мають право відшкодувати свої витрати за сплаченим податком за рахунок податку, отриманого від покупця, тобто в Україні, як і у більшості країн, де існує цей податок, використовується непрямий метод оцінки доданої вартості – метод податкового кредиту, тобто сума ПДВ, яка підлягає сплаті до бюджету, визначається як різниця між сумою податку, отриманого від покупців, і сумами податку, сплаченого постачальникам.

Указаний метод дає можливість платникам податку, придбаваючи сировину й ще не виготовивши з неї продукцію, отримувати з бюджету суму ПДВ, сплачену у складі ціни цієї сировини.

Крім того, платник податку, реалізуючи товари (роботи, послуги), отримує податок від покупців і залишає його в своєму розпорядженні до кінця податкового звітного періоду, тобто певний час, у деяких випадках значний, платники податку користуються коштами, які належать перерахуванню до бюджету.

Податковий кредит з ПДВ – це сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду з ПДВ (ст. 14.1.181 [3]).

Порядок формування податкового кредиту з ПДВ встановлений ст. 198 Податкового кодексу [3]. Право на податковий кредит з ПДВ у загальнозстановленому порядку виникає або в момент списання коштів з банківського рахунку платника податку в оплату ТМЦ (робіт, послуг), або у момент отримання податкової накладної.

Податкове зобов'язання з ПДВ – це загальна сума податку на додану вартість, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді (ст. 14.1.179 [3]).

Сума податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або бюджетному відшкодуванню, визначається як різниця між сумою податкового зобов'язання звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту такого звітного (податкового) періоду (ст. 200.1[3]).

ПДВ – це форма відшкодування до бюджету частини доданої вартості, яка створюється на всіх стадіях виробництва та визначається як різниця між вартістю реалізованих товарів (робіт, послуг) і вартістю матеріальних затрат віднесених на витрати на виробництво обігу.

Приклад. Підприємство придбало сировину на суму 732 грн., у тому числі ПДВ 20%, і використало придбану сировину у повному обсязі на виготовлення продукту А. Заробітна плата основних робітників на виготовлення продукту А складає 250 грн., інші прямі витрати – 130 грн.

Сума розподілених загально-виробничих витрат (фактичних), яка включається до виробничої собівартості продукту А, складає 53,25 грн.

За звітний період по підприємству: сума адміністративних витрат склала 3337,23 грн.; витрати на збут – 747,55 грн.; витрати на оплату праці робітників основного виробництва – 9777 грн. За базу розподілу підприємством використовується сума фактичних витрат на оплату праці робітників основного виробництва. Прибуток по виробу А – 352,30 грн.

Визначимо повну фактичну собівартість продукту А. Розрахуємо суму адміністративних витрат і витрат на збут, які включаються до повної собівартості продукту А, складемо калькуляцію на виготовлення продукту А. Визначимо відпускну ціну, податковий кредит і податкові зобов'язання з ПДВ, заборгованість бюджету з ПДВ, додану вартість [1-6].

Розв'язання: Суми адміністративних витрат і витрат на збут, які включаються до повної собівартості продукту А, відповідно:

$$\frac{250}{9777} \cdot 3337,23 = 85,33 \text{ грн.}, \quad \frac{250}{9777} \cdot 747,55 = 19,12 \text{ грн.}$$

Виробнича собівартість продукту А складає 1043,25 (732 – 732 : 6 + 250 + 130 + 53,25). Повна собівартість продукту А складає 1147,70 (1043,25 + 85,33 + 19,12). Ціна продукту А (без ПДВ) 1500 грн. (1147,70 + 352,30). Податкові зобов'язання з ПДВ 300 грн. (1500 x 0,2). Відпускну ціну 1800 грн. (1500 + 300), у якій ПДВ складає 16,(6) %. Податковий кредит з ПДВ: 610 x 0,2 = 122 грн. Додана вартість: 1500 – 610 = 890 грн. Заборгованість бюджету з ПДВ (20% від доданої вартості) 890 x 0,2 = 178. Інакше, заборгованість бюджету з ПДВ дорівнює (податкові зобов'язання мінус податковий кредит) 178 грн. (300 – 122).

Висновки. Теоретичне та практичне значення результатів дослідження має аналіз суті, формування, запровадження, значення ПДВ, як одного з основних джерел формування доходної частини Держбюджету України. ПДВ розглянуто на конкретному прикладі під трьома кутами зору. З одного боку, як надбавку 20% до фактичної собівартості плюс прибуток, з другого боку, як 16,(6)% від обсягу реалізованої продукції, з третього, як 20% від доданої вартості.

Перелік посилань

1. Україна. Декрет. Про податок на додану вартість [Текст] від 26.12.1992 р. № 14-92.
2. Україна. Закони. Про податок на додану вартість [Текст] від 3.04.1997 р. № 1251-XII.
3. Україна. Закони. Податковий кодекс [Текст] від 2.12.2010 р. № 2755-VI.
4. Україна. Методичні рекомендації з формування цін на продукцію (роботи, послуги) промислових підприємств, затверджені наказом Мінпромполітики. [Текст] від 17.07.2009 р. № 491.
5. Україна. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджені наказом Мінфіну. [Текст] від 31.12.1999 р. № 318.
6. Україна. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджені наказом Мінпромполітики. [Текст] від 9.07.2007 р. № 373.

Клименко А.В.

к.ф.-м.н., доцент НТУУ «КПІ»

О НАЛОГЕ НА ДОБАВЛЕННУЮ СТОИМОСТЬ ПОД ТРЕМЯ УГЛАМИ ЗРЕНИЯ

Исследуется налог на добавленную стоимость (НДС) под тремя углами зрения. С одной стороны, НДС – это надбавка к фактической себестоимости плюс прибыль, с другой стороны, НДС – это 16,(6)% от объема реализованной продукции, с третьей, НДС – это 20% от добавленной стоимости.

Ключевые слова: НДС, налоговый кредит, налоговые обязательства, добавленная стоимость.

Klimenko A.V.

Candidate of Physics and Mathematics, assistant professor NTUU «KPI»

VALUE ADDED TAX UNDER THREE POINTS OF VIEW

Value added tax (VAT) is studied from three points of view. On the one hand, VAT is a premium of 20% to the actual cost plus a profit. On the other hand, VAT is 16,(6)% of the volume of sales product. Besides, VAT is 20% of value added.

Keywords: VAT, tax credit, tax liabilities, added value.

Шевчук Н.А.

к.т.н., доцент НТУУ «КПІ»

Міхневич В.І.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ДОСЛІДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ЗАРУБІЖНИХ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ СОБІВАРТІСТЮ ПРОДУКЦІЇ

Стаття присвячена дослідженню вітчизняних та зарубіжних методів управління собівартістю, визначенню їхніх переваг та недоліків. Розглянуто традиційні та новітні підходи до калькуляції витрат на виробництво продукції, сферу їх застосування та ефективність. Запропоновано найбільш доцільний метод для використання на українських підприємствах у зв'язку з тенденцією зниження частки постійних витрат у структурі собівартості продукції.

Ключові слова: попередільний метод, позамовний метод, нормативний метод, ABC-метод, таргет-костинг, CVP-аналіз, кост-кліринг, LCC-аналіз, методи EVA, стандарт-костинг, кайзер-костинг, директ-костинг.

Вступ. Собівартість продукції є одним із найважливіших показників діяльності підприємства, який впливає на рентабельність і самоокупність